

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินงานวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 ตำบล รวม 212 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขสำนวนและภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่าตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .9370 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด จำนวน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำจะได้ดังนี้ คือ ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษาต่อ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมพนักงานเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรเกี่ยวกับตำแหน่งที่รับผิดชอบ รองลงมา คือ ควรจะมีการติดตามประเมินผลและเปรียบเทียบการทำงานก่อนและหลังในการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ และควรให้องค์กรพัฒนาด้านจริยธรรมและด้านการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา นำไปปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมาเป็นเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรและมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตนเองและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา สภาพเศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีการส่งถ่ายถึงกันและกันเร็วขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้กับหน้าที่การทำงานและชีวิต หากผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่าง

จริงจังและต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายและวางแผนในการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการของบุคลากร ก็จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน และส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรสามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ ไชยวงษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด ใน 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาต่อ ด้านการฝึกอบรม และด้านการพัฒนาโดยเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยด้านการศึกษาต่อ พบว่า บุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลต้องการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อเพิ่มพูนปัญญาและทักษะ ความชำนาญ หรือทักษะในการทำงาน เพื่อความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ ทำให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทศนคติในเรื่องต่างๆ ไป อย่างกว้างๆ อีกทั้งการศึกษาต่อยังทำให้ได้รับวุฒิการศึกษาสูงขึ้นซึ่งจะมีผลทำให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ จึงทำให้บุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาโดยการศึกษาต่อหาความรู้จากสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะและเจตคติในสาขาวิชาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนางานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปพนสรร์ค์ โพธิพิทักษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุทัยธานี ด้านการศึกษาต่อ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุทัยธานี มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาต่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการวิจัยด้านการฝึกอบรม พบว่า บุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลต้องการยกระดับความสามารถในการทำงาน และพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ

งานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องปฏิบัติ การที่บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นอย่างดี โดยการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การฝึกอบรมงานสามารถนำมาเปลี่ยนแปลงการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม และให้สามารถทำงานในตำแหน่งที่ใช้ความรู้ความสามารถที่มีความขากมากขึ้น โดยเมื่อฝึกอบรมแล้วสามารถนำความรู้และความเข้าใจ ความชำนาญ และมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สามารถนำความรู้ในเรื่องนั้น ไปปฏิบัติภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์ (2545 : 63-65) ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการวิจัยด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา สภาพเศรษฐกิจ และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มีการส่งถ่ายถึงกันและกันเร็วขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นของการเรียนรู้เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้กับหน้าที่การงานและชีวิต และจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเป็นเสมือนพลังผลักดันให้คนแต่ละคน ต่างตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญาดา บูรณสมภพ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปิตตานี ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองปิตตานี จังหวัดปิตตานี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรมีการส่งเสริมพนักงานเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรเกี่ยวกับตำแหน่งที่รับผิดชอบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้

ความสามารถและทัศนคติในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการพัฒนาความรู้ในตำแหน่งและหน้าที่ของตนเองเพื่อสามารถปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานให้ตรงตามตำแหน่งหน้าที่ และมีความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลายในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถพัฒนาความรู้นั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไปได้ และปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและองค์กร ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา แจ่มรุ่งเรือง (2550:74) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดระยอง ซึ่งบุคลากรมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 ต้องการศึกษาคือเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ดังนั้นจะเห็นว่าการศึกษาคือเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพและมาตรฐานการทำงานของบุคคลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้เหตุในการศึกษาคือของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวิทยฐานะ โอกาส และการยอมรับของสังคม แต่ละคนอาจมีเหตุผลมีแรงจูงใจแตกต่างกันไป เช่น ต้องการได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อนำไปพัฒนางานในหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้า ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาเพื่อนำไปประกอบการแสวงหาความก้าวหน้าและความมั่นคงในชีวิต บางคนอาจมีความมุ่งหวังเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคมและความมีชื่อเสียงเกียรติยศ ฉะนั้นผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรให้การสนับสนุนและความสำคัญต่อการศึกษาคือเพื่อพัฒนา

ศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะมีประโยชน์ในการทำงานช่วยพัฒนางานในหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำงานในอนาคตต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 7 ต้องการได้รับทุนการศึกษา จากหน่วยงานให้ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของเอกชน จะเห็นว่าการได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานให้ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของเอกชนนั้น บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ยอมรับเท่าที่ควรเนื่องจากว่า สถานะปัจจุบันสถาบันการศึกษาของเอกชนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งถ้ามองอีกมุมหนึ่งเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาเอกชน อาจจะเป็นค่านิยมของสังคม หรือเรียกว่าพวกอนุรักษนิยม ไม่ว่าจะเป็ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา การยอมรับอคติ แต่ทุกๆ องค์ประกอบนั้น ขึ้นอยู่ที่ตัวเราเลือกที่จะทำและไขว่คว้า อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษาเอกชนก็ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาเรื่อยมาภายใต้การกำกับควบคุม และดูแลของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีสิทธิในการเลือกสถาบันเพื่อใช้ในการศึกษาต่อ ไม่ว่าจะเป็สถาบันใดก็ตาม ซึ่งจะส่งผลต่อด้านจิตใจของบุคลากรในการเข้ารับการศึกษา เพราะการเลือกสถาบันที่ถูกต้องหรือพึงพอใจแล้วจะส่งผลให้บุคลากรมีความสนใจและตั้งใจในการศึกษา ทำให้การศึกษารบรื่นและผลการเรียนออกมาได้เป็นที่น่ายินดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ข้อมูลความต้องการที่ทันสมัยและสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการกำหนดหลักสูตร และรูปแบบ ให้ตรงตามความต้องการของบุคลากรเป็นไปตามนโยบายขององค์กร และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการพัฒนาตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านอื่นๆ บ้าง เช่น ด้านการฝึกอาชีพ ด้านอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความต้องการในการพัฒนาตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University